

Додаток 1
до протоколу № 3
засідання колегії
Департаменту освіти та науки
Одеської міської ради
від 10.03.2023

Доповідь
про хід виконання у 2022 році Міської цільової програми
національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси
«Я – одесит, патріот України» на 2021-2026 роки

Міська цільова програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси «Я – одесит, патріот України» на 2021-2026 роки затверджена рішенням Одеської міської ради від 03 лютого 2021 року № 55-VIII (далі – Програма).

Мета Програми – вдосконалення і розвиток комплексної системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді у м. Одесі. Програма спрямована на виховання у підростаючого покоління одеситів любові до рідного міста, формування ціннісного ставлення юного покоління до українського народу, Батьківщини, держави, готовності до виконання свого громадянського обов'язку із захисту Вітчизни.

Обсяги фінансування, передбачені Програмою на 2022 рік, затверджені за рахунок коштів бюджету Одеської міської територіальної громади у сумі **20,0 тис. грн, фактичне виконання та касові видатки (освоєно) – 9,8 тис. грн.**

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану, а також встановленням карантину та запровадженням обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, виконання заходів Програми у 2022 році було обмежено.

Виконання Програми у звітному періоді здійснювалося за такими напрямками та заходами.

- Організаційно-методичні заходи щодо вдосконалення і розвитку системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді у м. Одесі
- Громадянсько-патріотичне виховання
- Військово-патріотичне виховання
- Духовно-моральне виховання громадянина-патріота м. Одеси
- Розвиток матеріально-технічної бази закладів та установ системи національно-патріотичного виховання
- Інформаційне забезпечення

1. Організаційно-методичні заходи щодо вдосконалення і розвитку системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді у м. Одесі.

1.1. Вдосконалення роботи Координаційної ради з питань патріотичного виховання при Одеському міському голові, її взаємодії з

профільними органами виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадськими організаціями.

Департаментом освіти та науки Одеської міської ради, Департаментом внутрішньої політики Одеської міської ради з метою налагодження співпраці з іншими виконавчими органами Одеської міської ради та громадськими організаціями здійснювалися відповідні організаційні заходи без залучення бюджетних коштів.

1.2. Створення реєстру патріотичних, військово-патріотичних об'єднань та клубів.

Департаментом внутрішньої політики Одеської міської ради здійснювалися відповідні організаційні заходи щодо створення реєстру патріотичних, військово-патріотичних об'єднань та клубів без залучення бюджетних коштів.

1.3. Розробка календарного плану заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді у м. Одесі.

Департаментом освіти та науки Одеської міської ради у січні 2022 року спільно з Департаментом внутрішньої політики Одеської міської ради розроблено Календарний план заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді м. Одеси на 2022 рік.

1.4. Створення Центрів єдності одеської молоді «Тепла хвиля».

З метою забезпечення змістовного дозвілля та якісного розвитку молоді міста Департаментами освіти та науки, внутрішньої політики Одеської міської ради у грудні 2022 року на базі Комунальних закладів позашкільної освіти «Одеський палац дитячої та юнацької творчості «Біла акація», «Одеський будинок дитячої та юнацької творчості «Тоніка» створені Центри єдності одеської молоді «Тепла хвиля». В Центрах молодь має можливість займатись волонтерською діяльністю, в творчих клубах та об'єднаннях комп'ютерною грамотністю та програмуванням, вокалом, грою на музичних інструментах, пошиттям одягу, балаклав, оберегів та м'яких іграшок, сучасними та бальними танцями, вивченням іноземної мови та театральним мистецтвом, а також освітнім процесом у період відключення світла та Інтернету. Організація та проведення заходів на базі центрів здійснюється Молодіжною радою при Одеському міському голові та Парламентом старшокласників м. Одеси.

2. Громадянсько-патріотичне виховання.

2.2. Створення цільових музейних програм «Я в родині, громаді, країні та світі» - Програмою передбачено 10,0 тис. грн.

З метою організації змістовного дозвілля учнівської молоді за сприяння Департаменту культури та туризму Одеської міської ради Комунальною установою «Одеський муніципальний музей особистих колекцій імені О.В. Блещунова» було організовано та проведено тематичні заняття з елементами арт-терапії «Дітям про громадянство та патріотизм» у рамках музейних програм «Я в родині, громаді, країні та світі». Заняття були побудовані на знайомстві учасників з окремими зразками світового культурного надбання, творами сучасного мистецтва на тимчасових вернісажах

у виставково-освітньому просторі музею «Квартира № 6», включаючи ознайомлення з різноманітними творчими жанрами (образотворче мистецтво, література, театр, медіа тощо), а також оволодіння навичками й прийомами застосування художніх технік і матеріалів.

Захід проводився без використання бюджетних коштів.

2.3. Проведення міського конкурсу пошукових проєктів музеїв при закладах освіти м. Одеси. – Програмою фінансування не передбачено.

З метою популяризації діяльності музеїв закладів освіти та підвищення їх ролі в освітньому процесі як осередків освіти і національно-патріотичного виховання учнівської молоді м. Одеси протягом 2022 року на базі музеїв закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси учням та вихованцями проводилась пошуково-дослідна робота щодо створення проєктів, присвяченим історії рідного краю, видатним історичним особистостям та сучасним діячам українського державотворення, які сприяють реалізації європейського вибору України, а також захисникам Батьківщини, які відстоюють суверенітет та територіальну цілісність України.

2.4. Проведення міського дитячо-юнацького фестивалю-конкурсу української пісні «На крилах пісень – від давнини до сучасності» – Програмою фінансування не передбачено.

З метою залучення учнівської молоді до пошуку, збереження народної культурної спадщини України, задоволення освітньо-культурних інтересів молоді, її потреб у професійному самовизначенні і творчій самореалізації, а також пошуку й підтримки талановитих співаків серед вихованців закладів освіти м. Одеси з урахуванням встановлених карантинних обмежень в умовах воєнного стану Департаментом освіти та науки Одеської міської ради у листопаді 2022 року проведений міський дитячо-юнацький фестиваль-конкурс української пісні «На крилах пісень - від давнини до сучасності». У Фестивалі-конкурсі взяли участь 99 конкурсантів – учнів та вихованців закладів загальної середньої та позашкільної освіти міста у 3-х номінаціях: «Народний спів», «Естрадний спів» та «Академічний спів». За оцінками журі звання Лауреатів I ступеня отримали 40 конкурсантів, звання Лауреатів II ступеня - 37 конкурсанти та Лауреатів III ступеня - 14 конкурсантів.

2.6. Співпраця з козацькими організаціями.

2.6.1. Проведення міської військово-спортивної гри «Ми роду козацького діти» із внесенням до програми заходу показових виступів козаків (збереження українських козацьких традицій) - Програмою фінансування не передбачено.

З метою сприяння розвитку інтересів учнів до української культури, вдосконалення патріотичного та громадянського виховання юного покоління шляхом пізнання традицій та звичаїв українського народу, історії рідного краю з урахуванням карантинних обмежень в умовах воєнного стану Департаментом освіти та науки Одеської міської ради 14 жовтня 2022 року проведено міську військово-спортивну гру «Ми роду козацького діти». У заході взяли участь 240 учнів від 48 закладів загальної середньої освіти міста.

2.6.2. Проведення науково-практичного семінару для вчителів закладів освіти «Зрима пісня України» - Програмою фінансування не передбачено.

З метою відродження української народної культури, вивчення звичаїв українського народу у сфері декоративно-ужиткового мистецтва, набуття вчителями нових знань та навичок з питань символіки і семантики в українській культурі Департаментом освіти та науки Одеської міської ради у жовтні 2022 року проведено науково-практичний семінар «Зрима пісня України». У семінарі взяли участь 234 педагогічні працівники закладів освіти України. Учасники мали змогу взяти участь у пленарних засіданнях, лекціях, майстер-класах з фольклористики, хореографії, народної обрядовості, художньої тканини, витинанки, плетіння з соломки та інших природних матеріалів, художнього різьблення по деревині, петриківського розпису, писанкарства, вибійки, печатного пряника, вишивки, робота виставки старовинних і сучасних зразків виробів декоративно-прикладного мистецтва, онлайн-екскурсії мистецькими центрами та музеями України.

2.6.3. Проведення науково-практичної конференції учнівської молоді «Козацькими шляхами» - Програмою фінансування не передбачено.

З метою залучення молоді до наукової роботи, розвитку пізнавальної діяльності учнів та співпраці з громадськими козацькими організаціями Департаментом освіти та науки Одеської міської ради 08 грудня 2022 року проведено міську науково-практичну конференцію учнівської молоді «Козацькими шляхами», в якій взяли участь 7 учнів від 7 закладів загальної середньої освіти міста. Учасники заходу презентували пошуково-дослідницькі роботи: «Історія козацтва на Півдні України», «Побут і традиції козацтва, козацькі забави», «Туристські маршрути «Козацькими шляхами Одещини», «Історичні портрети козацьких ватажків».

2.6.4. Проведення міської гри-квесту «Місто, яке пам'ятає козаків» - Програмою фінансування не передбачено.

З метою сприяння розвитку інтересів учнів до української культури, вдосконалення патріотичного та громадянського виховання підростаючого покоління шляхом вивчення традицій та звичаїв українського народу, історії рідного краю, формуванню гармонійно розвиненої особистості, розкриття творчого потенціалу учнів Департаментом освіти та науки Одеської міської ради 31 жовтня 2022 року було проведено міську гру-квест «Місто, яке пам'ятає козаків». У заході взяли участь 160 учнів від 16 закладів загальної середньої освіти міста.

3. Військово-патріотичне виховання.

3.1. Участь у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура») – Програмою фінансування не передбачено.

З метою національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді І (міський) етап Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у 2022 році проводився в онлайн форматі з урахуванням

встановлених карантинних обмежень в умовах воєнного стану в закладах освіти серед команд учнів старшої та середньої вікових категорій у вигляді конкурсів «Ватра», інтелектуальна гра-вікторина «Відун».

3.2. Проведення міського конкурсу для школярів «Юний парамедик». – Програмою фінансування не передбачено.

З метою формування свідомого та відповідального ставлення учнівської молоді до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навчання школярів необхідних прийомам і навичкам надання домедичної допомоги за сприяння Департаменту освіти та науки Одеської міської ради у грудні 2022 року в рамках міського конкурсу для школярів «Юний парамедик» з урахуванням карантинних обмежень в умовах воєнного стану представниками Національної Ради з охорони здоров'я і безпеки та Навчального центру SAR проводилися навчальні заняття команд закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси.

3.3. Сприяння в організації військово-шефської роботи у закладах освіти, організація екскурсій до військових частин з метою пропаганди образу захисника Вітчизни – Програмою фінансування не передбачено.

Відповідно до розпорядження міського голови від 23 березня 2020 року № 246 «Про організацію шефської роботи з військовими частинами, підрозділами, закладами Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України, що дислокуються в місті Одесі» Департаментом (за сприяння відділу мобілізаційної та оборонної роботи Одеської міської ради) для проведення шефської роботи у 2022 році 78 закладів загальної середньої освіти міста закріплені за 35 військовими частинами, підрозділами, закладами Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України що дислокуються в місті Одесі. За їх участю без залучення бюджетних коштів проводяться відповідні позакласні тематичні заходи з урахуванням карантинних обмежень.

3.5. Участь дітей та молоді у науково-історичних конференціях, засіданнях, форумах та інших заходах, присвячених державним, регіональним і міським святкам та пам'ятним датам – фінансування не передбачено.

З метою увічнення безсмертного подвигу народу та захисників України, підвищення престижу військової служби, сприяння військово-патріотичному вихованню дітей та учнівської молоді, а також з нагоди відзначення в м. Одесі пам'ятних дат та державних свят з дотриманням вимог законодавства та обмежень воєнного стану, а також з урахуванням карантинних обмежень у закладах освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси були організовані та проведені інформаційно-просвітницькі заходи відповідної тематики, а саме: виховні години, бесіди «Мужність та героїзм українських добровольців», уроки звитяги «Україна – мати, вмій її захищати», уроки мужності «День тих, хто перший став на захист незалежності держави», онлайн зустрічі школярів з військовослужбовцями, «круглі столи», уроки-диспути «Герої нескореної Батьківщини», конкурси малюнків та стіннівок «День українського добровольця», книжкові виставки «Герої не вмирають»,

демонстрації відеопрезентацій, документальних фільмів. У бібліотеках закладів загальної середньої освіти були організовані виставки творів мистецтв, фотографій, документів та літератури.

3.6. Проведення міського конкурсу вокально-хореографічної композиції «Герої живуть у піснях» - Програмою фінансування не передбачено.

З метою сприяння національно-патріотичному вихованню учнівської молоді, вшануванню захисників та захисниць України, увічненню пам'яті про подвиг українського народу в Другій світовій війні, популяризації пісень та творів про героїчну історію України та боротьбу її захисників за становлення державності, Департаментом освіти та науки Одеської міської ради у жовтні 2022 року проведений міський конкурс вокально-хореографічної композиції «Герої живуть у піснях». Учасниками Конкурсу стали 78 конкурсантів - творчих колективів та окремих виконавців, учнів/ вихованців закладів загальної середньої освіти та позашкільної освіти м. Одеси, у тому числі школярів, які постійно або тимчасово проживають і навчаються за межами України. За оцінками журі звання Лауреатів I ступеня отримали 33 конкурсанти, звання Лауреатів II ступеня - 36 конкурсантів та Лауреатів III ступеня - 9 конкурсантів.

3.11. Проведення міських змагань з футболу «Одеська шкільна футбольна ліга» - Програмою фінансування не передбачено.

У рамках міської шкільної футбольної ліги протягом 2022 року на стадіонах та спортивних майданчиках міста проводилися змагання з футболу серед учнів та вихованців закладів освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси.

4. Духовно-моральне виховання громадянина - патріота м. Одеси.

4.2. Розвиток волонтерського руху у закладах освіти:

- організація надання допомоги у вирішенні соціально-побутових проблем ветеранам війни, праці, особам з інвалідністю, військовослужбовцям, які проходять лікування та реабілітацію у військових госпіталях;

- організація надання допомоги воїнам – учасникам АТО чи ООС, та сім'ям воїнів, загиблих під час АТО чи ООС;

- залучення батьків школярів до участі у пошукових проєктах;

- участь учнівської молоді у заходах щодо догляду за монументами, пам'ятниками, меморіалами, окремими похованнями та братськими могилами – Програмою фінансування не передбачено.

Для впровадження нових підходів і шляхів до виховання патріотизму серед дітей та учнівської молоді, виховання у підростаючого покоління загальнолюдських, духовних та моральних цінностей, формування відчуття власної необхідності у тих, хто потребує допомоги, а також розвитку волонтерського руху Департаментом освіти та науки Одеської міської ради (без залучення бюджетних коштів) проведені відповідні заходи, спрямовані на підтримку захисників нашої країни, їхніх дітей та родин, біженців та внутрішньо переміщених осіб, а також дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського, та дітей, що опинились у складних життєвих обставинах.

Упродовж 2022 року були проведені наступні благодійні акції:

«**До світлого дня – світлі вчинки**», у рамках якої напередодні великодніх свят спечено понад **1000** домашніх пасок. Освячена великодня випічка була передана військовослужбовцям, які перебувають на лікуванні, а також у зоні бойових дій, людям похилого віку, ветеранам війни та праці, дітям з інвалідністю.

«**З днем народження, Країно!**» до Дня Незалежності України - діти разом з батьками прикрашали гілки дерев стрічками кольорів Прапора, на асфальті малювали Україну, працювали у різних видах мистецтва, отримували символічні жовто-блакитні сердечка для підняття духу на шляху до спільної Перемоги, запускали власноруч виготовлені жовто-блакитні паперові літаки. Понад **1000** листів з привітаннями написано військовослужбовцям, які завдяки допомозі волонтерів отримали їх.

«**Перше вересня без квітів**» - упродовж тижня кожен охочий замість букету квітів приносив до закладів освіти медикаменти, засоби особистої гігієни, одяг, солодощі, ліхтарики для військовослужбовців тощо.

«**Від освітян – захисникам**» - працівниками закладів освіти зліплено більше **300 кг** вареників та передано захисникам, які перебувають на лікуванні у місті. **150 тис. грн** було зібрано для придбання необхідних пораненим бійцям апаратів тимчасової фіксації.

«**Тепла хвиля**», у рамках якої:

- **100 тис. грн** перераховано на рахунок фонду «Південний берег» для придбання **60 пічок-буржуйок** захисникам на передовій, на поверхні яких педагогами та дітьми були зроблені патріотичні написи;

- сплетено **тисячі** метрів маскувальних сіток;
- виготовлено безліч захисних костюмів-марушок для розвідки, снайперів, на які витрачено було більше 100 рулонів тканини;
- виготовлено велику кількість окопних свічок;
- пошито багато балаклав і бафів, килимів-карематів, прапорів, подушок та постільної білизни;
- відправлено квадрокоптери, прилади нічного бачення, ноутбуки, мобільні телефони, рації, ліхтарики, бронежилети та каски, газові балони та вогнегасники, бензопили, генератори та акумулятори;
- придбано **2** мікроавтобуси для медиків та передано для військових **9** автомобілів від адміністрації та батьків закладів освіти;
- здійснюється ремонт військових автівок та нанесення на них маскувального забарвлення;
- зібрано тонни гуманітарної допомоги - продуктів харчування, домашньої випічки, солодощів, питної води, медичних засобів та засобів гігієни, посуду, теплих речей та відправлено посилки військовослужбовцям у гарячі точки, до Миколаєва та Харкова, Донецька та Херсона, а також для мешканців міст, які постраждали від воєнних дій та потребують допомоги. І ця робота триває.

Активну участь в організації міських заходів постійно бере Парламент старшокласників м. Одеси. Учнівськими лідерами готувалися вітамінні коктейлі із лимону, меду та імбиру, пакувалися енергетичні суміші із

сухофруктів та різних видів горіхів. Дітьми власноруч виготовлено безліч оберегів, листів підтримки та малюнків, які регулярно передаються військовослужбовцям, що кожного дня боронять кордони України, а також тим, хто перебуває на лікуванні у медичних закладах.

З лютого школами та садочками розпочато харчування захисників, щоденно тричі на день виготовляли більше **3000 порцій гарячого харчування**. Заклади продовжують готувати їжу для захисників, крім затвердженого меню наші господині постійно готують для них різні смаколики.

Педагогічні працівники є постійними донорами крові.

За сприяння благодійної організації «Благодійний фонд «Педагогічна скарбниця» більше **5000 педагогічних працівників** закладів освіти міст Одеса та Миколаїв отримали продуктові набори.

До новорічних та різдвяних свят в Пункті незламності на базі Одеського ліцею «Європейський» відбулися благодійні ярмарки, на яких було представлено безліч робіт виготовлених педагогами, дітьми та їх батьками власноруч, які кожен охочий мав змогу придбати. Учасниками ярмарку стали мешканці району міста, а також представники батьківської громадськості та міської влади міста. На зібрані **66 тис. грн** було придбано спальні мішки та теплогенератори для військових.

У пунктах незламності на базі закладів освіти міста до новорічних та різдвяних свят відбулося святкове турне Святого Миколая, під час якого дітям було роздано **6000** пряників-«миколайчиків». Вихованці Одеського палацу дитячої та юнацької творчості «Біла акація» колядували та щедрували, отримані кошти були передані на лікування онкохворої дитини.

До Водохреща освітяни відвідали близько **500 військовослужбовців**, які перебувають на лікуванні у медичних установах міста, та пригостили їх варениками, калачами, узваром, фруктами та іншими смаколиками.

6. Інформаційне забезпечення.

Управлінням реклами Одеської міської ради спільно з Комунальною установою «Одесреклама» Одеської міської ради за сприяння Департаменту освіти та науки Одеської міської ради підготовлено та розміщено на рекламних конструкціях у межах території м. Одеси фотографії кращих лідерів учнівського самоврядування закладів загальної середньої освіти міста – членів Парламенту старшокласників м. Одеси.

Інформація про виконання міських Програм та діяльність сфери «Освіта» розміщується на вебсайті міста, Департаменту освіти та науки Одеської міської ради та закладів освіти.

Виконання Програми у 2023 році продовжується.

Заступник директора Департаменту
освіти та науки Одеської міської ради

Валентина ЧОЛАК